Ndenndaandi ɓesngu Burkinaa

THE Art OF Ruling

Naalankaagal Laamaade

FULANI

Ɓataake Aristeas

Laamcfo oo ja6i jaabawol ngol e weltaare, naamndii garcfo oo, hol ko woni sifaa 6urcfo himmude e laamaade? O jaabii : « Reende hoore mum, woppude njurum e huutoraade njurum e nder nguurndam mum, teddinde peewal ko ɓuri huunde fof, e wadɗe sehilaaɓe e yimɓe hono ɓee. Sibu Alla, kañum ne, ko jidɗo nuundaal! Ɓataake Ariste 8:12-13

Laamcfo oo holliti nanondiral mum, o wi'i gocfcfo oo, hol ko woni laamcfo? O jaabii, "Laamaade hoore mum no moyɏi, tawa jawdi walla teddeendi ina addana ɗum majjude e yidɗeeji ɗi ngalaa ɗo kaadi walla ɗi ngalaa ɗo kaadi, ko ɗum woni laawol laamaade goonga so a miijiima haala kaa no moyɏi. Ngam ko njidɗaa fof ko maa, Alla ina woppi haaju, ina moyɏi e maa. Miijooji maa ngona hono wontude nedɗo, njidɗaa ko heewi kono tan ko ina haani laamaade! Ɓataake Ariste 8:15-16

Ñalnde heen, ko noon kadi peeje ɗee njiytiraa, nde laamɗo oo heɓi fartaŋŋe wadɗe naamne e worɓe ɓee, o naamndii gadano e heddiiɓe e naamne garooje ɗee, hol ko woni laamu ɓurngu toowde ? O jaabii, 'Laamaade hoore mum, waasde nawde ɗum e yoyre. Sibu yimɓe fof ina njogii heen miijo ngodngo. Ina gasa tawa ko ɓuri heewde e worɓe ina njogii yidɗe ñaamde e yarde e wellitaare, laamɓe ina njogii yidɗe heɓde leydi e innde mawnde. Kono ina moyɏi nde njuumri woodata e gede kala. Ɓataake Ariste 8:26-27

Laamcfo oo ja66ii gorko oo no feewi, o naamndii 6icfcfo oo yoo jaabo naamnal ngal, hol no o waawirta dacfde nguurndam welcfam e wellitaare? O jaabii, "So tawii o siftorii sahaa kala wonde ko kanko woni laamcfo laamu mawngu, joom jamaanu keewngu, hakkille makko fotaani 6eydude heen gecfe gocfcfe, kono, o foti ko miijaade no o waawirta 6eydude wellitaare ma66e. O foti kadi duwaade Alla mbele hay dewal gootal ina waasa yejjiteede. Ɓataake Ariste 9:17-18

...'Hol no nedɗo waawirta reenaade hoore mum e mawnikinaare?' O jaabii, so o jokkii potal, o siftorii e kala sahaa wonde ko o nedɗo laamɗo yimɓe. Alla ina ustoo mawnikiniiɓe, ina toowna nedɗaagal e leefdinaaɓe! Ɓataake Ariste 9:45-46

Laamcfo wi'i oo gorko kadi, haali ko 6uri moyyude, o naamndii 6icfcfo makko oo, hol mo potcfen tocfde guwerneer? O jaabii, "Kala yidɓe bonannde, e yeñtinde jikku maa, mbadata ko moyɏi mbele ina njogoo innde moyɏere haa abada." Ngam ko cfuum woni ko mbacfataa, aan laamcfo baawcfo, o wi'i, ko Alla rokki ma ku6al peewal. Ɓataake Ariste 10:7-8

Laamcfo oo wadii heen sahaaji ina yetta oo gorko, caggal mum o naamndii 6icfcfo makko, hol ko woni 6ural mawngal e laamaade laamu? O jaabii, "Yoo subalɓe ɓee njokku e jam, kadi yo nuundal yaawne wadeede e nder luural." Ɓataake Ariste 10:23-24

Pentatek

Ngam mi anndi mo, o umran 6iɓɓe maako e saare maako ɓaawo maako, ɓe tokka laawol Jawmiraawo, ɓe ngada gooŋgaaku e gooŋgaaku. Faa Jawmiraawo wadan Ibrahiima ko o wi'i dow maako." Fudɗoode 18:19

Kadi, suɓo nder leñol ngol fuu worɓe marɓe semmbe, kulɓe Allah, gooŋga'en, ɓe ngalaa jawdi. e dow maɓɓe, laamiiɓe ujuneeje, laamiiɓe teemedɗe, laamiiɓe cappande jowi, laamiiɓe sappo: Ɓe kiita leñol ngol wakkati fuu, ɓe ngaddana ma kala haala mawka, ammaa kala haala kalludum ɓe kiita: non ɓe ɓuri hoyugo, ngam. Kuugal 18:21-22

Taa ƴamtu haala fenaande, taa waɗu junngo maaɗa bee kalluɗo ngam o seedtoo mo ɗon mari gooŋgaaku. Taa tokka jama'aare ngam waɗugo ko boni. Woto haaldu e haala ka ustata caggal heewɓe ngam bonnude ñaawoore, kadi woto ƴatto miskineeɓe e haala mum. Taa bonna kiita miskineeɓe ma nder haala maako. Woɗɗito haala fenaande; Taa mbara mo walaa aybe, mo gooŋgaajo, ngam mi gooŋɗintaa kalluɗo. Kuugal 23:1-3,6-7

Taa ƴama ko feewaani nder kiita, taa a yi'an miskineeɓe, taa teddina gite mawɓe, ammaa kiita koɗo ma bee gooŋgaaku. On mbaɗataa ko fotaani e ñaawoore, e nder njuuteendi, e teddeendi, walla e fotde. Lewru 19:15,35

Cuoɗee worɓe annduɓe, annduɓe, annduɓe nder le'i mooɗon, mi waɗan ɓe ardiiɓe mooɗon. Wakkati man mi umri alka'en mooɗon, mi wi'i: “Nanane haalaaji hakkunde banndiraaɓe mon, kiita gooŋgaaku hakkunde goɗɗo fuu bee banndiraawo maako, malla koɗo mo woni bee maako.” Taa laarugo yimɓe nder kiita. kono on nana tokooso e mawɗo. on hulataa yeeso neɗɗo; sabu ñaawoore ndee ko Alla, haala ka tiiɗi e mon, ngaddanee kam ɗum, mi heɗo ɗum.” Deftere Tawreeta 1:13,16-17

Jooni noon, onon Isra'iila'en, keɗite umrooje e umrooje ɗe mi jannginta on, on ɗowta ɗe, ngam on nguura, on nasta, on keɓa lesdi ndi Jawmiraawo, Allah maamiraaɓe mon hokki on. Dewtere Tawreeta 4:1

O ɗon huuwa kiita dow ɓiɓɓe baaba'en e debbo maayi, o yiɗi koɗo, o hokka mo nyaamdu e kolte. Deftere Tawreeta 10:18

Sey on suɓa ardiiɓe e ardiiɓe nder gure ma fuu ɗe Jawmiraawo, Allah ma hokkata ma, nder le'i maa fuu, ɓe kiita yimɓe bee gooŋgaaku. A ƴattataa kiita; Taa yi'an gite, taa jaɓɓa dokkal, ngam dokkal ɗon wumna gite annduɓe, ɗon ƴama konngol gooŋga'en. Deftere Tawreeta 16:18-19

Nde o joodi dow jappeere laamu maako, o winnda deftere nde'e nder deftere nde liman'en Lewi'en ɗon mari, nden o jannga nder deftere maako, nden o jannga nder baldɛ maako fuu, ngam o jannga hulde Jawmiraawo, o ɗowta umrooje maako fuu ɓernde maako woto mawni dow banndiraaɓe maako, taa o woppa umroore man, haa nyaamo malla haa nano, ngam o juuta baldɛ maako nder laamu maako, kanko e ɓiɓɓe maako, nder caka Isra'iila. Deftere Tawreeta 17:18-20

Taa bonna kiita jaando e yaayaaɓe. walla ƴettude comci debbo jom suudu ngam waɗde heen jokkere endam: Dewtere Tawreeta 24:17

So tawii luural waɗii hakkunde yimɓe, ɓe ngari ñaawoore, ñaawooɓe ɓee ñaawa ɓe. Ndeen ɓe gooŋɗinan gooŋɗindo, ɓe ñaawa bondo. Dewtere Tawreeta 25:1

Kuddi woodani oon mo bonnata kiita koɗo, yaayaaɗo e debbo jom suudu mum! Yimɓe fuu mbi'a: “Aamiin!” Deftere Tawreeta 27:19

Defte Taariindi

Ammaa Jawmiraawo umminani ɓe kiitaaji, hisnuɓe ɓe diga juuɗe wujjuɓe ɓe. Alkawal 2:16

Ɓernde am ɗon dow laamiiɓe Isra'iila, ɓe hokki hoore maɓɓe bee yidde maɓɓe nder yimɓe. Barkin Joomiraawo. Alkawal 5:9

Daawuda laami Isra'iila fuu. Daawuda wadi yimɓe mum fuu kiita e nuundal. 2 Samuyila 8:15

Alla Isra’iila wi’i, Haayre Isra’iila wi’i kam, Laamiido dow yimɓe foti laatoo gooŋgaajo, laamiido bee kulol Allah. O laatoto bana annoora fajiri nde naange fudi, subaka mo walaa duule. no hudo ɓuuɓngo ummotoo e leydi e lewlewndu laaɓndu caggal toɓo. 2 Samuyila 23:3-4

Jooni noon, yaa Joomiraacfo, Alla am, a wacfii maccucfo maa laamcfo e nokku baaba am Daawuuda, mi ɓicfcfo pamaro, mi anndaa no njaltir mi, mi anndaa no njahrat mi, kadi maccucfo maa ina woni e nder leñol maa ngol cuɓcfaa, leñol mawngol ngol limotaako, ngol limtaaka sabu keewal mum. Hokku maccudo ma ɓernde laaɓnde ngam o kiita yimɓe ma, mi annda ko woodi e ko boni. Haala Jawmiraawo weltini, ngam Suleymaanu yami dum. Alla wi'i mo: “A daɓɓii dum, a daɓɓaani baldε juutdε. A yamataa jawdi ngam hoore maa, a yamataa kadi nguurndam añɓe ma; kono a naamndiima hoore maa faamde ngam seerndude ñaawoore; Ndaa, mi wadi ko mbi'daa, mi hokkii ma ɓernde marnde hakkilantaagal e faamde. Walaa bana maada ko adii ma, walaa bana maada ɓaawo maada. 1 Laamiiɓe 3:7-12

Isra'iila'en fuu nani kiita ka laamiido nya'i. Ɓe kuli laamiido, ngam ɓe anndi hikma Allah don nder maako ngam o wada gooŋgaaku. 1 Laamiiɓe 3:28

So tawii ada yaha yeeso am no baaba maa Daawuuda yahri nii, e ɓernde laaɓnde e nuundal, ada wada ko njamir-mi koo fof, ada dooftoo jamirooje am e jamirooje am, mi tabitin jappeere laamu maada e dow Isra'iila haa abada, hono no mbiyru-mi Daawuuda nii dow jappeere laamu Isra’iila. 1 Laamiiɓe 9:4-5

Barke woodanii yimɓe maada, barkitiidinii maccuɓe ma dariiɓe yeeso maa haa abada, nanooɓe hikmaaku maada. Barkaama Jawmiraawo, Allah ma, mo yidi ma, o darni ma dow joodorde laamu Isra'iila, ngam Jawmiraawo yidi Isra'iila haa foroy, ngam maajum o wadi ma laamiido, ngam a wadan gooŋgaaku e gooŋgaaku. 1 Laamiiɓe 10:8-9

Yerobo'am oon wonnoo ko gorko cemmbindo, nde Suleymaanu yi'i sukaajo oo no o gollortoo, o wadi mo hooreejo kuudε galle Yusufu fuu. 1 Laamiiɓe 11:28

Bana non Daawuda laami Isra'iila'en fuu, o don huuwa bee gooŋgaaku e gooŋgaaku haa yimɓe maako fuu. 1 Taariiha 18:14

Nden a heɓan barke, to a donno timmina umrooje e umrooje dε Jawmiraawo umri Muusa dow Isra'iila. Taa hul, taa hul. 1 Taariiha 22:13

Kadi mi tabitin laamu maako haa abada, to o timminan umrooje am e umrooje am bana hannden. 1 Taariiha 28:7

Suleymaanu ɓii Daawuda semmbidini laamu maako, Jawmiraawo, Allah maako don wondi bee maako, mawnini mo masin. 2 Taariiha 1:1

Hokkam hikma e anndal ngam mi yaara, mi yaara yeeso yimɓe ɓe'e, ngam moye waawata kiita yimɓe ma duudɓe ɓe'e? Alla wi'i Suleymaana: “Ngam dum woni nder ɓernde maa, a daɓɓaay jawdi, jawdi, teddunŋgal, a daɓɓaay nguurndam añɓe maa, a daɓɓaay baldε juutdε. kono a naamndiima hoore maa hakkille e ganndal, mbele ada waawi ñaawde leñol am ngol mbad-mi laamdo ngol:

Hakkille e ganndal ndokkaama ma; Mi hokkan ma jawdi e jawdi e teddunŋgal, ngal laamiiɓe arande'en walaa ɓaawo ma heɓataa bana ni'i." 2 Taariiha 1:10-12

Suleymaanu anniyi nyiɓugo suudu ngam innde Jawmiraawo, e suudu laamu maako. Huram wi'i: "Sekkaama Jawmiraawo, Allah Isra'iila, tagɗo asama e lesdi, o hokki Daawuda laamiiɗo ɓiɗɗo mardo hikma, mardo anndal e anndal, baawɗo nyiɓugo suudu ngam Jawmiraawo e suudu laamu maako." 2 Taariiha 2:1,12

An boo, to a yahan yeeso am bana baaba ma Daawuda yahri yeeso am, a wadà ko njamirimi fuu, a ɗowtana umrooje am e umrooje am. Nden mi cemmbidinan joodorgal laamu ma, fodde alkawal man bee baaba ma Daawuda, mi wi'i: "Gorko laamiiɗo Isra'iila ŋakkataa ma." 2 Taariiha 7:17-18

Barkaama Jawmiraawo Allah ma, mo yidi ma, o darna ma dow joodorde maako, a laato laamiiɗo ngam Jawmiraawo, Allah ma, ngam Allah ma yidi Isra'iila'en, ngam o semmbidina ɓe haa foroy, ngam maajum o wadi ma laamiiɗo dow maɓɓe, ngam a wadàn gooŋgaaku e gooŋgaaku. 2 Taariiha 9:8

O wi'i kiita'en: "Reene ko ngadata, ngam on kiitataa ngam yimɓe, ammaa ngam Jawmiraawo, mo ɗon wondi bee moodon haa kiita. Ngam maajum jooni, yoo kulol Jawmiraawo won dow mon. Yeewtodee, mbadee ɗum, ngam Joomiraawo Allah men walaa aybe, walaa cemmbidinki yimɓe, walaa jaɓɓugo ceede. 2 Taariiha 19:6-7

Accu golle suudu Alla nduu tan; Yo laamiiɗo Yahuudu'en e mawɓe Yahuudu'en nyiɓu suudu Allah haa nokkuure maako." Esra 6:7

Ngam Esra ɗon mari ɓernde ngam ekkitugo umrooje Jawmiraawo, e huuwugo ɗe, e janngina Isra'iila'en umrooje e umrooje. Esra 7:10

An Esra, bana hikma Allah mo hokki ma, suɓu ardiiɓe e alka'en ngam ɓe kiita lenyol haa Galla maayo Efrat fuu, annduɓe umrooje Allah ma fuu. Jaŋngine ɓe nganndaa ɗe. Ko moy tokkataa tawreeta Allah maadà e tawreeta laamiiɗo, kiita fawee ko yaawi, koo warte, koo riiwee, koo hoosa jawdi maako, koo sokaa." Esra 7:25-26

Mi hokki deerdiraawo am Hanani e Hananiya, hooreejo saare laamorde, kuugal Urusaliima, ngam o nedɗo koolaaɗo, kulɗo Allah ɓuri woɓɓe ɗuuɗɓe. Nehemiya 7:2

Ngam Mordekay Yahuudu'en woni ɓaawo laamiiɗo Ahasuwerus, o ɗonno mawnina nder Yahuudu'en, o ɗonno jaɓɓoo haa ɗuuɗal banndiraaɓe maako, o ɗonno ɗaɓɓita jawdi yimɓe maako, o ɗonno ƴama jam haa iwdi maako fuu. Ester 10:3

Cuɓodèn e men ñaawoore: ngannden ko moyƴi e koye men. Ayyuuba 34:4

Jabuura

Ammaa Jawmiraawo ɗon joodi haa abada, o wadi joodorgal laamu maako ngam kiita. O kiitan duniyaaru bee gooŋgaaku, o kiitano yimɓe bee gooŋgaaku. Jabuura 9:7-8

O yidi gooŋgaaku e gooŋgaaku, lesdi ɗon heewi moyƴere Jawmiraawo. Jabuura 33:5

Barke woodani leñol ngol Alla mum woni Joomiraawo; e yimɓe ɓe o suɓii ngam ndonu makko. Jabuura 33:12

Ngam Jawmiraawo yidi gooŋgaaku, o accataa yimɓe maako. ɓe ndeenaama haa abada, ammaa ɓiɓɓe halluɓe ɗon ta'a. Hunnduko gooŋgaajo ɗon wolwa hikma, ɗemngal maako ɗon wolwa kiita. Jabuura 37:28,30

Ya Allah, hokku laamiiɗo kiite ma, hokku ɓii laamiiɗo peewal ma. O kiitan yimɓe ma bee gooŋgaaku, Tamɗinki ma bee kiitaaku. O ɗon ɏama miskineeɓe yimɓe, o hisnan ɓiɓɓe waasɓe, o ɗon ɏakka toonyanooɓe. Jabuura 72:1-2,4

Reento miskineeɓe e waasɓe, mbaɗana miskineeɓe e waasɓe peewal. Hisnu miskineeɓe e waasɓe, ittu ɓe diga juuɗe kalluɓe. Jabuura 82:3-4

Aadi e kiita woni joodorde joodorde laamu ma, yurmeende e gooŋgaaku ɗon njaha yeeso ma. Jabuura 89:14

Ammaa kiita wartan haa gooŋgaaku, ɓerɗe laaɓɗe fuu tokkan ɗum. Jabuura 94:15

Duule e nimre ina taarii mo, peewal e kisal ngoni joodorde joodorde laamu makko. Jabuura 97:2

Semmbe kaananke ina yidi peewal. A tabitinii peewal, a wadii kiita e peewal nder Yaakubu. Jabuura 99:4

Jawmiraawo ɗon huuwa gooŋgaaku e kiital ngam tooñaaɓe fuu. Jabuura 103:6

Barke woodanii ɗowtanooɓe kiita, waɗooɓe ko fotti wakkati fuu. Jabuura 106:3

Golle juuɗe makko ko goonga e peewal; jamirooje makko fuu na ngoongɗini. Jabuura 111:7

Mi suɓi laawol gooŋga, kiite ma mi ɗon jokki yeeso am. Janngin am hakkiilo e anndal, ngam mi goondini umrooje ma. Mi hunii, mi timmininan ɗum, mi reena umrooje ma loyɗe. Mi wadii kiita e nuunɗal, taa accu kam tooñooɓe am. Jabuura 119:30,66,106,121

Barke woni mo Alla Yaakuuba woni balloowo mum, mo yaakaare mum woni e Joomiraawo Alla mum, mo tagi asamaan e leydi e maayo e ko woni e mum fof, mo reentoo goonga haa abada, mo ñaawata tooñooɓe, mo hokkata weelo nyaamdu. Joomiraacfo ina ɓeyda ɓamtaare: Jabuura 146:5-7

Tindi kaananke Suleymaani

Tinndi Suleymaanu ɓii Daawuda, kaananke Isra'iila. Anndude hakkille e jaŋde; ngam faamde konngudi paamondiral; Ngam heɓugo janngirde hikma, peewal, e kiitaaji, e potal; Hokkude jom en hakkillaaji laaɓtudi, sukaaɓe ɓee ganndal e hakkille. Proverbes 1:1-4

Ngam Jawmiraawo hokkata anndal, anndal e faamu wurtoto haa hunnduko maako. O mooɓan gooŋɗinɓe hikma cemmbiɗɗum, o woni kaɓirgal yahooɓe gooŋgaaku. O ɗon ayna laabi kiita, o ɗon reena laawol seniiɓe maako. Ndeen a faaman peewal e nuunɗal e nuunɗal. eey, kala laawol moyɏol. Proverbes 2:6-9

Kulol Jawmiraawo woni wadugo ko woodi, mi yidaa mawnikinaare e mawnitaare, laawol kallungol e hunnduko kalludum. Wasiyaaji ko am, hakkille laabdo, ko mi faamudo. Mido jogii doole. E am laamiibe laamoto, laamiibe ndarna kiitaaji. E am laamiibe, teddube, ki'oobe duniyaaru fuu laamotoo. Proverbes 8:13-16

Juude tiidbe laamotoo, ammaa jom'en don yama ceede. Proverbes 12:24

Haala Allah don nder hunnduko laamiido, hunnduko maako don yama kiita. Ngadukí kalludum don haani haa laamiibe, ngam jappeere laamu don jo'ina bee goongaaku. Leppi goondiidi ko weltaare laambe. Ebe njidi kaaloowo goonga. Njaajeendi 16:10,12-13

Leeli tikkere buri jom doole; Laamdo ruuhu mum buri keboowo wuro. Proverbes 16:32

Gorko kalludo hoosa dokkal diga bernde maako ngam waylugo laabi kiitaaji. Proverbes 17:23

Jabde nedddo bondo, libde peewal e ñaawoore moyyaani. Proverbes 18:5

Laamiido joodiido dow jappeere kiita, don saakta bone fuu bee gite maako. Proverbes 20:8

Laamiido hakkilantaagal sankitii halluбe, don wadda taayaare dow mabbe. Proverbes 20:26

Yurmeende e goonga ina ndeena laamdo, yurmeende ina jokki jappeere mum. Proverbes 20:28

Wadde peewal e peewal buri welde e Joomiraawo, buri sadakeeji. Wujjugo bonbe halkan be; sabu be caliima wadde kiite. Proverbes 21:3,7

Wadde goongaagal ina weltina goondinbe, kono halkaare woni haa wadoobe ko boni. Tijjaani 21:15

Dee gede kadi njeyaa ko annduбe. Hormaade yimbe e nder ñaawoore moyyaani. Biyoowo kalludo: “A peewo!” Yimbe kudan mo, leyyi kudan mo, ammaa be kudan mo, be don mbelmbelta, barka boodddum waran dow mabbe. Tijjaani 24:23-25

Mo waawataa laamu dow ruuhu mum, o nanndi e berniwol buubngol ngol alaa kodorde. Proverbes 25:28

Yimbe kalluбe paamataa kiita, ammaa dabboobe Jawmiraawo paamataa ko woni fuu. Proverbes 28:5

No rawanndu buubndu, e no bidngel ngel dogdu nii. ko noon kadi laamdo bondo woniri e dow miskineebe. Tijjaani 28:15

To goongaajo hebi laamu, yimbe mbelmbelta, ammaa to galluбe laami, yimbe don mboya. Proverbes 29:2

Laamiido don semmbidina lesdi bee kiita, ammaa keboowo dokkal don halkita ndi. Proverbes 29:4

So laamdo hediima fenaande, gollooбe mum fof ko bonbe. Tijjaani 29:12

Laamiido goondindo kiita miskineebe, joodorde laamu maako don joodi haa abada. Proverbes 29:14

Heewɓe ina ɗaɓɓa moyɏere laamɗo; Ammaa kiita neɗɗo fuu ɗon wara diga Jawmiraawo. Proverbes 29:26

Lemuyel, wonaa laamɓe, wonaa laamɓe yarooɓe ina poti; walla ngam laamiiɓe njaram cemmbiɗɗam, ngam taa ɓe njara, ɓe njejjita sariya, ɓe ɗon ɏama kiita kala mo ɓe ɗon ɏama. Proverbes 31:4-5

Uddit hunduko ma ngam muumɓe ngam daliila yimɓe fuu ɓe ɗon mari haaje halkere. Uddit hunnduko ma, kiita gooŋgaaku, ɏamu miskineeɓe e waasɓe. Proverbes 31:8-9

Kadi mi yi'i les naange, nokkuure kiita, aybeeji woni ton. Nokkuure peewal woni ton aybe. Mi wi'i nder ɓernde am: “Alla ɗon kiita gooŋgaajo bee kalluɗo, ngam kuugal fuu e kuugal fuu woodi wakkati ton.” Waajoowo 3:16-17

So a yiyii miskineeɓe ina tooña, ina mbonna ñaawoore e nuunɗal e nder diiwaan, taa haawnaade ɗum, sabu ɓurɗo toowde ina teddina ɗum. kadi won ɓurɓe ɗum en toowde. Waajoowo 5:8

Kala ɗowtanoowo umroore, nanataa ko boni, ɓernde neɗɗo hikma ina anndi wakkati e kiita. Sabu kala faandaare ina jogii sahaa e ñaawoore, ko ɗuum waɗi musiiba neɗɗo ina mawni e dow mum. Waajoowo 8:5-6

Annabaaɓe

Janngu waɗde ko moyɏi; ɗaɓɓu kiita, mbeltin tooñooɓe, ñaawee sukaaɓe, ñaagoɗee debbo maayɗo. Esaaya 1:17

Ngam ɓiɗɗo gorko jibinaama, ɓiɗɗo gorko hokkaama, laamu ɗon dow koyɗe maako, innde maako wi'etee, Waajo Kaawniiɗum, Allah Baawɗo, Baaba Duumotooɗo, Laamiiɗo Jam. Laamu maako e jam maako ɗon ɗuuɗa haa abada, dow jooɗorde laamu Daawuda e dow laamu maako, ngam o darna ɗum, o tabbitina ɗum bee gooŋgaaku e gooŋgaaku diga jonta faa abada.” Yaakaare Jawmiraawo Konu'en waɗan ɗum. Esaaya 9:6-7

Bone woodi umrooɓe umrooje kalluɗe, winndooɓe umrooje kalluɗe ɗe ɓe ndarni. Ngam itta miskineeɓe diga kiita, ngam ittugo hakke haa miskineeɓe lenyol am, ngam rewɓe maayɓe laatoo jawdi maɓɓe, ɓe ngujja ɓiɓɓe yaayaaɓe! Esaaya 10:1-2

Jappeere laamu maako ɗon semmbiɗina bee yurmeende, o jooɗoto dow maajum bee gooŋgaaku nder suudu Daawuda, o ɗon kiita, o ɗon ɗaɓɓita kiita, o ɗon yaawa gooŋgaaku. Esaaya 16:5

Ndaa, laamiiɗo laamoto bee gooŋgaaku, mawɓe laamoto bee gooŋgaaku. Esaaya 32:1

Jawmiraawo wi'i: “Tokkinee kiital, mbaɗon gooŋgaaku, ngam kisndam am ɓadi, gooŋgaaku am wanngini. Esaaya 56:1

A hunan: “Jawmiraawo ɗon wuuri, bee gooŋgaaku, bee kiitaaku, bee gooŋgaaku. Lenyi barkiɗinan ko'e mum'en nder maako, ɗi ɗon mawnina dow maako. Yeremiya 4:2

Ammaa mantortooɗo mantortoo ngam ɗum faami, o anndi yam, miin woni Jawmiraawo, mo ɗon mari neɗɗaaku, bee gooŋgaaku, bee gooŋgaaku dow lesdi, ngam ko ɗume ɗon seyori am, Jawmiraawo wi'i. Yeremiya 9:24

Jawmiraawo wi'i, on lenyol Daawuda! Fajiri, ƴamɗe kiita, hisnu ƴamɗe diga juuɗe tooñooɓe, ngam taa tikkere am ɗon ilna bana yiite, ɗon huɓɓa haa walaa momta, ngam kuuɗe mon kalluɗe. Yeremiya 21:12

Ko nii Joomiraacfo wi'i. Yeewnee kiita e gooŋgaaku, hisnuɗon jawdi diga juuɗe tooñoowo, taa waɗu koɗo, taayaani, taa debbo maayi, taa rufa ƴiiƴam mo walaa aybe haa nokkuure nde'e. Yeremiya 22:3

Jawmiraawo wi'i: “Ndaa, balɗe ɗon wara, mi umminan Daawuda ɓiɗɗo gooŋgaajo, laamiiɗo laamotoo, heɓan cemmbiɗinki, huuwtan gooŋgaaku e gooŋgaaku dow duniyaaru. Yeremiya 23:5

E balɗe ɗen, e wakkati man, mi ɗon mawna ɓingel Daawuda. O waɗan kiita e gooŋgaaku nder leydi ndiin. Yeremiya 33:15

Mo hokkataa riiba, mo hoosaay ko hewti, mo ɗon ƴama junngo maako dow aybe, o waɗi kiitaaji gooŋga hakkunde neɗɗo e neɗɗo, o yahdi bee umrooje am, o tokki umrooje am, o waɗa gooŋga. O gooŋgaajo, o wuuratan, non Jawmiraawo Jawmiraawo wi'i. Ezekiyel 18:8-9

Ko nii Joomiraawo Jawmiraawo wi'i. Onon laamiiɓe Isra'iila, ɗum he'a on: ittu fitinaaji e jawdi, mbaɗu kiita e gooŋgaaku, ittu ceede mon dow yimɓe am, non Joomiraawo Jawmiraawo wi'i. Ezekiyel 45:9

Ngam maajum, yaa laamiiɗo, jaɓɓa wasiyaaji am, ɓustu hakkeeji ma bee gooŋgaaku, ɓustu hakkeeji ma bee yurmeende miskinɓe. so tawii ina waawi wonde juutgol deeyre maa. Jooni noon, miin Nebukadnesar, miɗo yetta, miɗo teddina, miɗo teddina laamɗo asamaan oo, mo golle mum fof ngoni goonga, laabi mum fof ko peewal, o waawi lesɗinde yahooɓe e mawnikinaare. Daniyel 4:27,37

Nden laamiiɗo Dariyus winndi ɗerewol haa lesɗe e lenyi e ɗemɗe fuu, joodiiɓe nder duuniyaaru fuu. Jam ɓeydoo e moodon. Mi umri, haa kala lesdi laamu am fuu, yimɓe ɗon kulla, ɗon kula yeeso Allah Daniyel, ngam kanko woni Allah guurɗo, ɗon darii haa abada, laamu maako halkataa, laamu maako duumoto haa timmoode.” O hisnan, o hisnan, o waɗa maandeeji e kaayeefiiji dow asama e dow lesdi, kanko hisni Daniyel diga juuɗe liɗɗi. Daniyel 6:25-27

Ngam maajum, ruttu haa Allah ma, joga yurmeende e kiital, fadda Allah ma haa abada. Hoseya 12:6

Wannee kalluɗum, yiɗee booɗɗum, ndarnanee gooŋgaaku haa dammugal wuro, ngam Jawmiraawo, Allah Baawɗo, yurmina heddiiɓe Yusufu. Ammaa gooŋgaaku ɗon ilna bana ndiyam, gooŋgaaku bana maayo. Amos 5:15,24

Jawmiraawo baawɗo baawɗe wi'i: “Njaɓnee kiitaaji gooŋgaaɗi, gooto fuu hollu banndiraaɓe maako yurmeende e yurmeende. hoto hay gooto e mon miijo ko boni banndi mum e nder ɓernde mum. Zakariya 7:9-10

Ɗum woni ko mbaɗaton. Moy onon fuu wolwan gooŋga haa banndiraawo maako. mbaɗee ñaawoore goonga e jam e nder dame mon: Woto hay gooto e mon miijo ko boni e ɓerɗe mum e koɗo mum. Taa yiɗaa hunnde fenaande, ngam ɗum fuu ɗum kuuje ɗe mi yiɗaa, Jawmiraawo wi'i. Zakariya 8:16-17

Linjiilaaji

Ammaa Yeesu wi'i: “Accu sukaaɓe ngara haa am, ngam ɓe bana maɓɓe je laamu Allah. Matiyo 19:14

Hol maccuɗo koolaaɗo, hakkilanteejo, mo joom mum toɗɗii dow gollooɓe mum, hokka ɓe nyaamdu e wakkati mum? Miɗo wi'a on goonga, joomiraawo maako halfen jawdi mum fuu. Matiyo 24:45,47

Joomiraawo maako wi'i mo: “A waɗii boɗɗum, an maccuɗo booɗɗum, koolaaɗo, a gooŋɗinɗo dow kuuje seɗɗa, mi hokkan ma dow kuuje ɗuuɗɗe. Joomiraawo maako wi'i mo: “A waɗan, a maccuɗo mo'o, koolaaɗo. A hoolniima e ko famɗi, mi waɗan ma ko heewi, naata e weltaare joom maa. Matiyo 25:21,23

Ammaa Yeesu ewni ɓe, wi'i ɓe: —On anndi laamiiɓe lenyi ɗin ɗon laamina ɓe. mawɓe maɓɓe ina njogii laamu e dow maɓɓe. Kono wonaa noon wonata hakkunde mon, kono kala jiɗɗo wonde mawɗo hakkunde mon, yo won maccuɗo mon, kala jiɗɗo wonde mawɗo hakkunde mon, yo won maccuɗo mon fof. Ngam Ɓii Neɗɗo wari waraa ngam huuweede, amma ngam huuwugo, o hokka yonki maako ngam soodugo yimɓe ɗuuɗɓe.” Marku 10:42-45

Taa ñaawee ko yi'etee, kono ñaawee peewal. Mbele Tawreeta men ina kiita neɗɗo gila nde nanaani ɗum, nde anndaa ko o waɗi na? Yuhanna 7:24,51

Bataakeeji

Walla cemmbinoowo, cemmbiɗina, dokkuɗo, waɗa ɗum bee neɗɗaaku. laamiiɗo, yoo waɗ ɗum e tiiɗnaare. Baawɗo yurmeende yoo waɗ ɗum e weltaare. Roma’en 12:8

Yo neɗɗo fuu ɗoofto laamuuji toowɗi ɗii. Walaa baawɗe so wonaa Alla, laamuuji gonɗi ɗii ko Alla hokki ɗi. Ndelle, kala haɓoowo laamu nguu, haɓata ko Alla yamiri ɗum. Ngam laamiiɓe kulnataa waɗooɓe ko woodi, hulooɓe waɗooɓe ko boni. Mbele ndeen noon a hulataa doole ɗee? wacf ko woocfi, maa cfum yette, sabu ko kanko woni golloowo Alla ngam moyyere maa. Ammaa to a waɗata ko boni, hul. Ngam o jogaaki kaafahi meere, ngam o golloowo Allah, o ɗon yama tikkere maako dow waɗoowo ko boni. Roma’en 13:1-4

On ɗoofto kala laamiiɗo neɗɗo ngam Joomiraawo, ko laarani laamiiɗo, kanko woni hooreejo mawɗo. Naa laamiiɓe, bana ɓe o neli ngam jukkungo waɗooɓe kalluɓe e teddingo waɗooɓe ko woodi. 1 Piyeer 2:13-14

Apokrifa

Joomiraawo ummini ruuhu Sirus, laamiiɗo Persiya, o anndini nder laamu maako fuu, o winndi: “Ko nii Sirus, laamiiɗo Persiya wi'i. Joomiraacfo Isra’iila, Joomiraacfo toowcfo, wacfi kam laamcfo aduna fof, o yamiri mi mahde mo suudu to Urusaliima to leydi Yahuuda. 1 Esdras 2:2-4

O yamiri kadi yoo Sisinnes, laamcfo leydi Siriya e Feniis, e Satrabuzanes e wondiiɓe mum en, e 6een to66e laam6e e nder leydi Siri e Feniis, 6e ndeentoo, taa 6e 6eydoo 6eydaade e nder nokku oo, kono 6e nja6a Zorobabel, maccucfo Joomiraacfo, e laamcfo Yahuuda, e maw6e Yahuuda en, 6e 6eydoo 6eydaade 6eydude heen. 1 Esraas 6:27

Ngam Esdras ina joginoo anndal mawngal, haa o woppaani hay huunde e sariyaaji e jamirooje Joomiraacfo, kono o jannginii Israaiilaen fof jamirooje e ɓamtaare. 1 Esdras 8:7

Ko noon leyɏi ɗii fof njettirta Joomiraawo, leñol makko ina njaɓa Alla, Joomiraawo ina mawnina leñol mum. yiɗɓe Joomiraawo Allah bee gooŋgaaku e peewal fuu, ɓe mbeltoto, ɓe yurma banndiraaɓe men. Tobit 14:7

Caggal cfuum ngonmi joom lexxi keewcfi, mi joginoo laamu e dow aduna oo fof, mi ɓeydaani ɓamtaade laamu am, kono mi ɓamtii hoore am sahaa fof e nuundal e newaare, mi anniyaaki hocfnude ɓamtaare am e nder nguurndam dee/cfam, mi wacfa laamu am jam, e udditanaade paaspoor coast, peas to the all worɓe. Beydagol e Ester 13:2

Onon laamiiɓe, kedɗitee, paamee! Janngu, onon ñaawooɓe haa keerol duniyaaru. Onon laamiiɓe leyɏi, keɓee noppi, mbeltoɗee e keewal leyɏi. Ngam Joomiraawo hokki on bawɗe, laamu diga Toowɗo, o jarriba kuuɗe mon, o annda anniyaaji mon. Hakkille Suleymaanu 6:1-3

Ko ɗum waɗi yiɗde hakkille ina adda laamu. Onon laamɓe leñol, to weltaare mon woni jappeere laamu e jappeere laamu, teddinee hikma, mbele on laama haa abada. Hakkille Suleymaanu 6:20-21

So tawii jawdi ko jawdi ndi yiɗaa e nguurndam ɗam; Hol ko ɓuri hakkille, golloowo huunde fof? Kadi so hakkille ina golloo; hol e nder ɓeen fof ɓurɗo mo ɏoyɗe golloowo? So neɗɗo yiɗii peewal, golle mum ko moyɏere, sabu o jannginta ko reentaade e hakkilantaagal, nuundal e semmbe, ko ɗum huunde nde yimɓe mbaawataa dañde ko ɓuri ɗum nafoore e nguurndam mum en. Hakkille Suleymaanu 8:5-7

Hisnu tooñannge diga juuɗe tooñoowo. Taa cemmbin so a joodiima e ñaawoore. Sirak 4:9

Ngam junngo golloowo golle ina yettee, laamɗo leñol hakkille ina yettee ngam haala mum. Sirak 9:17

Ñaawirde hakkilantaagal janngina leñol mum; laamu neɗɗo hakkille ina yuɓɓi no feewi. No ñaawoowo leñol ngol woniri e hoore mum nii, ko noon ofiseeji mum ngoniri; No laamɗo berniwol wayi, hono noon joodiiɓe mayri fuu ngoni.” Laamiiɗo mo walaa hakkiilo halkan yimɓe maako. Ammaa ngam hakkilo laamu'en, wuro man hodan. Sirak 10:1-3

Kulol Joomiraacfo ina ardoo heɓde laamu, kono ɓuuɓol e mawnikinaare ina ɓeydoo majjude. Mawɓe e ñaawooɓe e laamɓe ina teddinee. Ammaa walaa nder maɓɓe ɓurduɗo kuldo Joomiraawo. Sirak 10:21,24

Ngam nder renndinde leyɏi duniyaaru fuu, o waɗi hooreejo dow lenyol fuu. kono Isra’iila woni gedal Joomiraawo: Sirak 17:17

Kulnooɓe Joomiraawo keɓan kiita, ɓe ɗon ngurna gooŋgaaku bana jayngol. Sirak 32:16

O hokki mo umrooje maako e baawɗe nder umrooje, ngam o janngina Yaakubu seedanteeje, o anndina Isra'iila'en umrooje maako. Sirak 45:17

Daawuuda ngam yurmeende maako o mari joodorde laamu duumiingu. 1 Makabe’en 2:57

Yimɓe ɓee noon njimi golle Simon, e hol teddungal o miijinoo addude leñol makko, ɓe mbadɗi mo guwerneer maɓɓe e mawɗo almudɓe, sabu o wadii ɗee geɗe fof, e ngam nuunɗal e goondinal ngal o joginoo e leñol makko, e ngam ɗuum o yiɗi e kala feere ngam mawninde leñol makko. 1 Makabe'en 14:35